

Jumalateenistus Nõos E, 05.04.21 kell 18.00, II ülestõusmispüha

Lektsioonid: Ps 73:23–28; 1Pt 1:18–23

Jutlus: Mt 28:8–15

Laulud: 104 (1–5); 101 (1–3, 4) 106; 119 (1–4)

Ja hauakambri juurest kiiresti kartuse ja suure rõõmuga lahkudes jooksid nad kuulutama seda tema jüngritele. Ja ennäe, Jeesus ise tuli neile vastu ja ütles: „Olge rõõmsad!” Aga nemad astusid ta juurde, haarasid ta jalgade ümbert kinni ja kummardasid teda. Siis Jeesus ütles neile: „Ärge kartke! Minge ning teatage mu vendadele, et nad läheksid Galileasse, ja seal saavad nad mind näha.” Aga kui nad olid läinud, vaata, siis tulid mõned valvesalgast linna ja teatasid ülempreestritele kõik, mis oli sündinud. Ja need tulid koos vanematega kokku ja võtsid nõuks anda sõduritele rohkesti raha. Nad õpetasid: „Õelge: „Jeesuse jüngrid tulid öösel ja varastasid tema ära, kui me magasime.” Ja kui maavalitseja peaks sellest kuulda saama, küll me teda meelitame ja teeme, et teie võite olla mureta.” Nemad aga võtsid raha ja tegid, nagu neid oli õpetatud. Ja seda juttu levitatakse juutide seas tänini.

Tänane jutlusetekst on jätkuks eilse, I ülestõusmispüha tekstile. Isegi üks salm, kaheksas on neil ühine: „Ja hauakambri juurest kiiresti kartuse ja suure rõõmuga lahkudes jooksid nad kuulutama seda tema jüngritele.“

Kui eile võis seda naiste teatama tõttamist võtta sümbolina ülestõusmissõnumi levimisest ülestõusmispüha hommikul, siis täna, II ülestõusmispühäl on see justkui sissejuhatuseks sellele, mis juhtus edasi.

Juhtus aga see, et naised kohtusid oma teel jüngrite juurde ülestõusnud Jeesuse endaga. Jeesus tervitab neid sõnadega: „Olge rõõmsad!“ Küllap on siin tegu tollase tavalise tervitusega, umbes nagu „Rahu teile!“, kuid ülestõusmissõnumi kontekstis väärib see enamat tähelepanu.

Nimelt on meie kirjakoha algul öeldud, et naised lahkusid hauakambri juurest kartuse ja rõõmuga. Nagu eile rääkisime, oli kartus kindlasti seotud imepärase kohtumisega ingluga ja see hämmastav kogemus ajas naistele arusaadavalt hirmu, ehkki kütkestava hirmu, nahka.

Kuid nüüd ütleb Jeesus: „Olge rõõmsad!“ St ärge kartke, vaid olge ainult rõõmsad. Jeesus tahaks nagu öelda, et Teda nüüd küll karta ei tasu, nagu inglit võib-olla kardeti. Jeesus on seesama, keda naised tundsid ka enne tema surma ja ülestõusmist.

Tuleb meelde apostli sõna Hb 13:8, mis sobib praegusesse seosesse hästi: „Jeesus Kristus on seesama eile ja täna ja igavesti!“ St Jeesus ei ole nüüd, Ülestõusnuna teistsugune kui Ta oli enne. Jeesus oli lihast ja luust inimene, kaastundlik koormatute ja vavatute vastu. Samas oli Ta suur õpetaja ja imetegija. Ning ehkki lõpuks osutus Ta Kristuseks, Jumala Pojaks, rõhutab Jeesus siin naistele, et ta on ikka seesama Jeesus, keda naised juba tunnevad.

Sedasama näib Jeesus rõhutavat ka oma juhtnõõris naistele: „Ärge kartke! Minge ning teatage mu vendadele, et nad läheksid Galileasse, ja seal saavad nad mind näha.” Lisaks julgustussõnale nimetab ta jüngrid vendadeks, mitte jüngriteks nagu seda oli teinud oma lähetussõnas ingel.

Tõepoolest, kõik kristlased, alates esimestest jüngritest, on Jeesuse õpilased. Pärimus Jeesusest pole mitte ainult Tema imepärase tegude teatavaks võtmine ja Tema austamine, vaid see on ka Tema jutustatu uurimine ja mõtestamine – justnagu üks õppeprotsess peab välja nägema. Võiks öelda, et Jeesus on ka kooliõpetaja ning seda kõigile järgevatele kristlaste põlvkondadele siinamaani.

Ent olete võib-olla isegi, eriti ülikooliõpingutega seoses kogenud, et ühel korral soovivad õpetajad hakata oma õpilasi võtma endasugustena. Õpilase-õpetaja suhtes väljendub see nt selles, et hakatakse üksteist sinatama ja õpetaja tunnistab õpilase nooremaks kolleegiks.

Jeesus nimetab oma õpilasi aga lausa vendadeks, st kellekski kellega on peaaegu sugulussideme sarnane suhe, hingesugulus. Jh 13:13 ütleb Jeesus küll: „Te hüüate mind „Õpetaja” ja „Issand”, ja seda te ütlete õigesti, sest see ma olen.“ Samas aga ütleb Jeesus Mt 20:28: „...Inimese Poeg ei ole tulnud, et lasta ennast teenida, vaid et ise teenida ja anda oma elu lunaks paljude eest!” Jeesus ei varja ühest küljest, et Ta on Issand. Kuid samas ei taha ta näidata, et ta on oma jüngritest parem.

See tähendab meie, Jeesuse jüngrite ja vendade jaoks ju seda, et Jumal on tõepoolest meile hea isa: kindlasti autoriteet ja õpetaja, kuid samas ka vennasarnane ja isegi sõber (võib-olla samas tähenduses nagu ema ja tütar võivad olla sõbrannad).

Meie tänases kirjakohas on aga ka järsk kontrast eelkõnelduga. Jeesuse ülestõusmine ja seega Messiaaks, Kristuseks osutumine ei sobi kõigile. Selles osas tõusevad siin esile eelkõige juudi ülempreestrid ja vanemad. Moosese Seadus on nende jaoks maailmapildi osa ja on üsna inimlik, et uute asjaolude ilmumine ei võimalda inimesel oma vanadest tõekspidamistest kohe loobuda. Pigem tekib psühholoogiline tõrge.

Pealegi lugesid ülempreestrid ja vanemad end õigusega Iisraeli rahva eest vastutavaks ja pidasid võib-olla segaduste ja korratuste, võib-olla ka Rooma võime ärritavate rahutuste vältimiseks tarvilikuks Jeesuse ülestõusmist varjata.

Pole aga põhjust arvata, et ülempreestrid ja vanemad ei uskunud Jeesuse ülestõusmisse. Nad olid piisavalt targad ja elukogenud inimesed, et seda võimalust mitte välistada. Asjaolud kippusid seda tõendama ja ka juutide Pühakirjas, VT-s on ju teateid inimeste ülesäratamisest.

Siinkohal tuleb nõustuda eesti teoloogi Elmar Salumaaga, kes oma „Matteuse rõõmusõnumis“ märgib, et sõnumis Jeesuse ülestõusmisest pole niivõrd oluline mitte tühi haud, kuivõrd Jeesuse järgnev ilmumine oma jüngritele. Just see on olnud algkoguduse usu aluseks.

Ja kui nüüd mõelda Iisraeli ülempreestrite ja vanemate usu peale, siis küllap nad nõustusid, et tühja haa leidmisele pole ühtegi muud loogilist seletust kui Jeesuse ülestõusmine. Kuid uskuda, et tegu on tõepoolest elava Issandaga, Messiaga, nende süda ei lubanud, sest nad polnud Ülestõusnuga kohtunud. Teame hästi, et see juhtus hiljem variser Saulusega ja et sellest sündis midagi erilist – ühe targa ja kogenud juudi õpetlase suur panus evangeeliumi kuulutamise heaks.

Tänases loos on aga juttu veel ka valvesalga liikmeist, sõdureist, kes läksid ülempreestritele Jeesuse haa juures toimunust teadet viima. Neil inimestel polnud eelarvamust ei selle kohta, et Jeesus on surnuist üles tõusnud, ega ka selle kohta, et see on võimatu. Nad lihtsalt täitsid oma käsku. Ja just nende lihtsate sõdurite ees vastutavad ülempreestrid kõige rohkem.

Olid ju sõdurid samasugused inimesed kui teised ja vajasid samuti selles hämmastavas ja draamatilises loos selgust, isegi hingehoidlikku suhtumist. Seda ülempreestrid neile ei pakkunud. Nad esitasid ilmselt neile endile teadaolevat tõde sõdureile ühekülgselt ja lõikasid niimoodi ära nende tee evangeeliumi juurde.

Selline sõdurite roll paneb mind mõtlema inimeste peale, kes otsivad oma elus lahendust eksistentsiaalseile küsimustele ja liiguvad ringi soovides leida autoriteeti või õpetajat. Ühel pool on maailmas olemas Kristuse kogudus oma 2000-aastase ajaloo ja siin, Eestis 500-aastase luterliku ajaloo. Teisel pool on aga „autoriteedid“, kel pole isiklikku jumalakogemust ja kes püüavad igavikuga suhestuda teiste kanalite kaudu: teaduse, selgeltnägemise, igasugust monoteismi välistavate loodususundite jms kaudu.

Ja siis võivad need vaesed otsijad sattuda sinna, kus neile öeldakse, et Jeesuse surnuist ülestõusmine on jama: tuleb pigem elada reaalses maailmas ja läheneda olevale teaduspõhiselt või materialistlikult.

Seepärast tuleb kristlaskonnal läbi aegade leppida sellega, et ülestõusmissõnum on küll ühest küljest suur rõõmusõnum, kuid teisest küljest on see väljakutse neile, kes pole Jumalat kutset saanud. Kellele Jeesus pole öelnud „Olge rõõmsad, ärge kartke, te saate mind peagi näha!“

Kuid ärgu Kristuse kirik sellest heitugu! Ja ta polegi seda kogu kiriku ajaloo jooksul teinud. Kirik on alati oma asja edasi ajanud, nii hästi-halvasti kui see mõnel ajajärgul on välja kukkunud.

Meiegi põlvkond saab siin anda oma panuse ning meie oma väike Eesti kirik ja Nõo kogudus sealjuures. Ärgu meie ind ja hoog rauegu nagu naistel, kes tormasid tühja haa juurest jüngritele rõõmusõnumit teatama! Ärgem ka mööda jookskem Jeesusest, kes meile teel ehk vastu tuleb ja teatab, millises suunas peaksid jüngrid minema! Ja ärgem heitugem juttudest, mida Kristuse koguduse kohta levitatakse, sest üks nende levitajad on samuti nõdrad inimesed, kes pole Jeesusega veel oma elus kohtunud. Kuid tuleb paluda, et kohtuksid!

Aamen.